

Vier Antilliaanse leguanen vliegen business class met Premier Rutte

Tim van Wegensveld

Zoals in het vorige artikel te lezen is wordt de Antilliaanse leguaan ernstig bedreigd, en komt de soort binnen de Nederlandse Cariben tegenwoordig alleen nog maar voor op St. Eustatius. De orkanen Irma en Maria van najaar 2017 hebben de kleine populatie van maximaal 600 leguanen hard geraakt doordat veel habitat is vernietigd. De lage aantallen en de vele bedreigingen voor de soort zijn voor RAVON twee jaar geleden al aanleiding geweest om het idee van een kweekprogramma te introduceren. Dit in samenspraak met lokale stakeholders op St. Eustatius en samen met St. Eustatius National Parks (STENAPA) en Diergaarde Blijdorp. De noodzaak om hiermee te starten is na de verwoestende werking van de orkanen nog groter geworden. Bij hoge uitzondering mochten daarom vier Antilliaanse leguanen met Mark Rutte meevliegen in het regeringsvliegtuig na zijn bezoek aan de Nederlandse Cariben.

Kweekprogramma

In eerste instantie zal er in samenwerking met de dierentuinen van Jersey (VK) en Wenen een stamboek worden opgezet op basis van 10 dieren. Wanneer er een gezonde en diverse ex-situ-populatie is ontstaan, zal gekeken worden naar de mogelijkheden om weer jonge dieren en/of eieren uit te zetten op St. Eustatius, en daarmee de kleine restpopulatie te versterken. Gezonde leguanen leggen tot circa dertig eieren en als die allemaal uitkomen, dan gaat het snel. Met dit initiatief houden we een stok achter de deur voor de bescherming van de soort.

Ongeveer zes maanden na de start van de gesprekken over een fokprogramma twee jaar geleden, en meerdere stakeholder-vergaderingen later kregen we toestemming om vier leguanen, bestaande uit twee mannetjes en twee vrouwtjes, naar Nederland te halen. Maar voordat we deze dieren mochten vangen moesten we eerst het transport regelen.

Transport

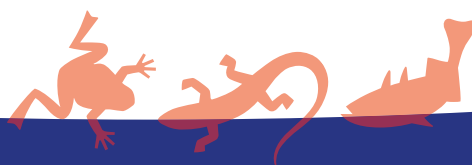
Najaar 2017 leek het eindelijk zo ver. Een medewerker van RAVON en Blijdorp zouden naar St. Eustatius gaan om de leguanen te vangen en op te halen. Maar de orkanen Irma en Maria gooiden roet in het eten.

Twee van de vier gevangen Antilliaanse leguanen in hun tijdelijke opvangverblijf in de botanische tuin op Statia, vlak voor het transport naar Nederland. (Foto: Tim van Wegensveld)

Het jonge sub-adulte mannetje, dat het verblijf van de andere leguanen probeerde binnen te komen, wordt door Rupnor Redan, parkwachter van St. Eustatius National Parks, bevrijd. (Foto: Tim van Wegensveld)

V.l.n.r. Rupnor Redan (STENAPA), Laura Heij (Regeringscommissaris Adviseur St. Eustatius), Mike Franko (Regeringscommissaris St. Eustatius), Tim van Wagenveld (RAVON), Sharon Veira (Dierenarts LVV) en Sandra Bijhold (Diergaarde Blijdorp), met een krat met twee leguanen voor het gecharterde vliegtuig naar St. Maarten, vlak voor vertrek. (Foto: Tim van Wagenveld)

Een tweede mogelijkheid deed zich voor in februari/maart van dit jaar. Maar ook deze poging strandde toen de vervoerder plots geen dieren meer wilde transporteren. Ook poging drie dreigde te mislukken door weigerende luchtvaartmaatschappijen. Maar gelukkig was daar het geplande bezoek van Premier Rutte aan de Nederlandse Cariben in mei. Toen de directeur van Blijdorp Rutte's woordvoerder belde en vroeg of de dieren met het regeringstoestel mee mochten vliegen leek het toch te gaan lukken. Want we kregen, bij hoge uitzondering, toestemming voor het transport; de vier leguanen mochten mee in het regeringstoestel!

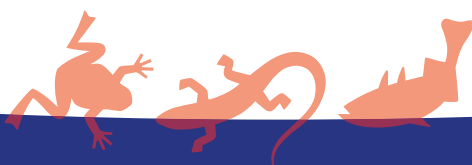
Vangen

We hadden een week de tijd om vier leguanen te vangen op vier verschillende plekken op het eiland. Deze spreiding in vanglocaties werd aangehouden, indien de lokale situatie dat toeliet. Zo lieten we - om de populatie zo min mogelijk aan te tasten - een mannetje zitten, op een plek waar dit het enige aanwezige mannetje leek te zijn.

Nadat we twee vrouwtjes en één mannetje hadden gevangen, lukte het ons maar niet om een geschikte tweede man te vinden. En het moment van vertrek naderde. Totdat we 's morgens vroeg het tijdelijke opvangverblijf van de leguanen in de botanische tuin van Statia

Premier Rutte was zeer geïnteresseerd in het onderzoek en de bescherming van de Antilliaanse leguaan, en verheugd daaraan op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren door de vier Antilliaanse leguanen veilig mee te nemen naar Nederland. (Foto: Sandra Bijhold)

gingen controleren en zagen dat er een sub-adulte leguaan vastzat in het hekwerk. Het bleek een jonge man te zijn die de opvang binnen probeerde te komen! Wat een geluk!

Veilige overtocht naar Nederland

Op 15 mei, was het eindelijk zo ver. De leguanen vlogen onder begeleiding eerst met een gecharterd vliegtuig van St. Eustatius naar St. Maarten. Daar werden de dieren naar het Nederlandse regeringstoestel gebracht. Twee kisten, ieder met twee leguanen, werden aan boord gezet en vastgesnoerd in de vergaderruimte.

De leguanen zijn kerngezond bij Diergaarde Blijdorp aangekomen, en zullen de komende maanden, niet zichtbaar voor het publiek, in quarantaine verblijven. Het internationale kweekprogramma, onder leiding van Durrell Wildlife Conservation Trust, kan daarna beginnen.

Summary

Four business class Iguanas

Four Lesser Antillean iguanas (*Iguana delicatissima*), a critically endangered species from St. Eustatius, made a highly unusual trip on May 15th. Dutch Prime Minister Mark Rutte, visiting the hurricane stricken islands of St. Maarten, St. Eustatius and Saba, accommodated the iguanas to fly with him to the Netherlands on the Dutch Government jet. The Antillean iguanas went to Diergaarde Blijdorp in Rotterdam. This Zoo is trying to save the threatened species from extinction by means of an international breeding programme. Without a successful breeding programme and ongoing efforts to contain the green iguana on the islands where the *Iguana delicatissima* still lives, scientists calculate “that the Antillean iguana could be history in 20 years”.

Tim van Wagensveld, RAVON

t.vanwagensveld@ravon.nl

Aandacht in de media

Het is 1 voor 12 voor de Antilliaanse leguaan op Sint-Eustatius. Vier exemplaren zijn met Premier Rutte mee naar Nederland gevlogen voor een internationaal kweekprogramma.

Aan deze bijzondere gebeurtenis is in de media veel aandacht besteed, zowel nationaal (Facebook, Twitter, NU.nl, NOS, Volkskrant, Telegraaf, RTL Nieuws) als internationaal (The Daily Herald, Agence France-Presse (AFP), Dutch News, Expatica, Info Glitz en Terra Daily).

Ook is er een rapportage van Koen Moons verschenen in Trouw Groen met als titel *Jagen op de laatste leguanen van St. Eustatius, om ze te redden*. Deze rapportage is op te vragen via redactie@ravon.nl

Op ons RAVON YouTube-kanaal (www.tinyurl.com/repamvis) zullen we een kort filmpje over het transport plaatsen.

